

CONFERINȚA NAȚIONALĂ „ÎMPREUNĂ PENTRU COMUNITĂȚILE DE ROMI”

- RAPORT -

În vederea diseminării rezultatelor Proiectului PHARE RO 2002/000-586.01.02 "Sprijin pentru strategia națională de îmbunătățire a situației romilor", Guvernul României, prin Secretariatul General al Guvernului, a organizat, în perioada 12-13 mai 2006, la București, Conferința Națională "Împreună pentru comunitățile de romi".

Conferința a fost moderată de dl. Victor Giosan, Secretar de Stat în cadrul Secretariatului General al Guvernului. Au fost discutate problemele cu care se confruntă minoritatea romă, impactul asupra domeniilor abordate prin proiecte și rezultatele acestora de către dl. Mihai Alexandru Voicu, ministrul delegat pentru coordonarea Secretariatului General al Guvernului, dl. Jonathan Scheele, șeful delegației Comisiei Europene în România, dna Mariea Ionescu, presedintele Agenției Naționale pentru Romi și dl. Gruia Bumbu, consilier al ministrului de stat pentru coordonarea activităților din domeniile culturii, învățământului și integrării europene.

La lucrările Conferinței au participat reprezentanți ai Consiliului Europei, OLAF (Oficiul de Luptă Anti-Fraudă), ai Delegației Comisiei Europene în România, reprezentanții autorităților locale și ai comunităților de romi care au beneficiat de finanțare în cadrul Schemei de investiții a Proiectului PHARE 2002.

Reprezentanții celor doi contractori care au asigurat asistență tehnică în implementarea proiectului (Human Dynamics și Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi) au prezentat rezultatele acestuia, o analiză de impact a unui număr reprezentativ de proiecte din cadrul Schemei de Grant, exemplele de bune practici din fiecare domeniu (mică infrastructură și locuințe sociale, formare vocațională și activități generatoare de venituri, sănătate), expunerea lor fiind completată prin proiectarea unor filme documentare despre realizările proiectului.

De asemenea, au fost organizate cinci grupuri de discuții, în cadrul cărora participanții au avut oportunitatea să expună principalele dificultăți cu care s-au confruntat în derularea proiectelor, soluțiile identificate și să formuleze recomandări care vor fi avute în vedere implementării cu succes a viitoarelor scheme de granturi.

În ceea ce privește proiectele de **Activități Generatoare de Venituri** și **Pregătire vocațională**, principalele aspecte dezbătute s-au referit la:

- asigurarea sustenabilității proiectelor;
- procedurile complicate de achiziții;
- problematica romilor nu se regăsește în planul de dezvoltare al administrației publice locale;
- lipsa de experiență în gestionarea afacerii;

- dificultățile în identificarea unor soluții legale privind transferul de proprietate asupra beneficiilor proiectului către ONG-urile nou constituite;
- inexistența unor specialiști în management și marketing în cadrul ONG-urilor care să gestioneze afacerile;
- prezentarea în presă în mod deformat a situației din comunitate precum și cu privire la derularea unor proiecte;
- existența persoanelor de etnie romă care nu-și declară apartenența la etnie;
- întârzierile în lucrările de construcții cauzate de vremea nefavorabilă;
- dificultățile în identificarea trainerilor/ persoanelor care să susțină cursurile;
- neconcordanța dintre cursurile de calificare și nivelul de educație al romilor beneficiari;
- durata redusă a cursurilor de calificare (în unele cazuri nivelul de abilități inițial este foarte scăzut).

Pentru asigurarea succesului unor proiecte viitoare în acest domeniu, s-au făcut următoarele **recomandări**:

- aplicantul principal al proiectului să poată fi un ONG pentru a se evita procedurile dificile de transfer al proprietății;
- modalitatea de transfer a dreptului de proprietate asupra bunurilor rezultate din proiect către ONG-uri să fie menționată expres în Ghidul aplicantului;
- perioadă mai lungă de implementare a proiectelor;
- proiectele de generare de venituri să conțină o analiză a pieței de desfacere a bunurilor și serviciilor din zonă pentru o estimare corectă, realistă a cererii de bunuri sau servicii existente;
- studiul de fezabilitate / plan de afaceri bine realizat, întocmit de un specialist să devină o condiție importantă în finanțarea proiectelor;
- necesitatea stabilirii unor parteneriate permanente cu AJOFM pentru asigurarea calificării profesionale și a locurilor de muncă;
- în vederea asigurării sustenabilității proiectelor, o atenție deosebită trebuie să se acorde parteneriatului încheiat între grupul de inițiativă și autoritatea publică; acesta ar putea avea forma unui contract în care să fie prevăzute clar drepturile și obligațiile părților, iar în cadrul evaluării proiectelor să aibă loc interviuarea atât a aplicantului, cât și a partenerilor acestuia; experiențele anterioare pozitive ale parteneriatului sunt foarte importante;
- o implicare mai mare a comunității de romi în derularea proiectului prin informarea continuă despre deciziile luate și despre evoluția proiectului, dar și în stabilirea criteriilor de selecție a beneficiarilor;
- dezvoltarea prin proiecte a activităților tradiționale ale romilor;
- estimarea realistă a costurilor proiectelor;
- atragerea reprezentanților mass-media ca superteri ai proiectului;
- identificarea unei persoane care să conducă afacerea;
- includerea problematicii romilor în planul de dezvoltare al administrației publice locale;
- publicitatea proiectelor de succes și a impactului lor la nivel de comunitate;
- necesitatea desfășurării de cursuri de managementul afacerilor;
- introducerea unui sistem de formare continuă;

- consilierea romilor în vederea găsirii unui loc de muncă;
- cursurile de calificare să formalizeze abilitățile existente în comunitățile de romi prin oferirea de certificate de calificare în meseriile (tradiționale sau moderne) pe care aceștia le stăpânesc;
- cursurile de calificare/formare să fie rezultatul cerințelor de pe piața locală a muncii, determinat în urma unei evaluări;
- corelarea cursurilor de calificare cu programe educaționale de tip "Șansa a doua" pentru a se oferi beneficiarilor abilitățile practice (scris-citit) și formale (diplomă) de a accesa piața muncii;
- corelarea proiectelor de calificare profesională cu proiecte de combatere a discriminării romilor pe piața muncii;
- oferirea de facilități persoanelor care angajează romii ce obțin certificate de calificare prin intermediul proiectelor;
- pregătirea de către AJOFM a unor "agenți de ocupare";
- programul de formare trebuie să fie cât mai flexibil din punct de vedere al orarului și al duratei;
- consultarea comunității cu privire la necesarul de training.

În domeniul **Micii infrastructuri** și **locuințelor sociale** s-au abordat următoarele probleme:

- existența unui deficit de locuințe sociale;
- situațiile de nerespectare a criteriilor de acordare a locuințelor sociale;
- statutul juridic neclar al terenurilor și locuințelor deținute de romii care nu posedă acte de identitate; cele mai multe case ale romilor, mai ales în mediul rural, sunt construite fără autorizație de construcție, fără drept de proprietate asupra terenului aferent;
- posibilitatea redusă a plății serviciilor corespunzătoare;
- degradarea utilităților, poate chiar înstrăinarea unor rezultate obținute ca beneficiari finali ai implementării proiectelor.

Recomandările în acest domeniu au fost:

- amendarea cadrului legislativ și instituțional actual privind selecția beneficiarilor locuințelor din spațiul locativ;
- monitorizarea continuă, atât în timpul derulării proiectelor, cât și după încheierea acestora ;
- verificarea capacității de plată a întreținerii, a serviciilor respective;
- responsabilizarea și participarea membrilor comunității de romi în toate etapele proiectului;
- abordarea integrată a problematicii prin implementarea unor proiecte complementare;
- acordarea de facilități pentru beneficiarii Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat;
- evitarea segregării, de exemplu, prin facilitarea accesului la cea mai bună școală;
- necesitatea unor module de formare la care să participe toți actorii cheie implicați în derularea proiectelor;
- necesitatea colaborării permanente între toții factorii interesați, chiar și între finanțatori.

În domeniul **Sănătății** s-a discutat despre:

- existența unor bariere de comunicare între Direcțiile de Sănătate Publică (DSP), medicii de familie și mediatorii sanitari ;
- pregătirea insuficientă pentru mediatorii sanitari în concordanță cu metodologia aprobată de Ministerul Sănătății și alocare insuficientă de resurse financiare pentru formarea lor;
- acoperirea geografică insuficientă și număr redus al mediatorilor sanitari finanțați de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei (MMSSF);
- lipsa unor mecanisme de supraveghere a activităților, îndrumare și consultanță pentru mediatorii sanitari în ceea ce privește activitatea lor comunitară;
- deficitul de infrastructură medicală în comunitățile de romi;
- lipsa asigurărilor de sănătate, care îi împiedică pe romi să aibă acces la serviciile de sănătate publică;
- rezistența la schimbare a majorității romilor;
- lipsa personalului medical în multe comunități rurale;
- absența mijloacelor de transport sau a resurselor materiale care să permită deplasarea pacienților la unitățile medicale.

S-a *recomandat*:

- dezvoltarea resurselor umane locale în vederea îmbunătățirii capacității autorităților publice locale de absorbție a fondurilor extrabugetare;
- dezvoltarea capacității liderilor romi, atât în gestionarea relațiilor de parteneriat cu autorități locale, dar și în animarea întregii comunități pentru sprijinirea eforturilor actorilor publici de la nivel local;
- reabilitarea punctelor sanitare în care să activeze medicii de familie care oferă servicii membrilor comunităților de romi;
- formarea mediatorilor sanitari care să răspundă nevoii de informare a comunităților de romi în domeniul sănătății în partea preventivă a actului medical;
- organizarea de campanii de informare și sensibilizare a comunităților de romi cu privire la importanța sănătății prin mass-media, pliante, broșuri, fluturașe;
- încurajarea promovării mediatorilor sanitari și organizarea unei campanii de informare a medicilor cu privire la atribuțiile și responsabilitățile mediatorilor sanitari;
- înființarea de puncte sanitare mobile care să activeze în comunitățile izolate;
- elaborarea fișei de post care să clarifice diverse aspecte, precum: coordonarea muncii mediatorilor sanitari cu a medicilor de familie, graficul de timp și modul în care le este controlată activitatea;
- monitorizarea activității mediatorilor sanitari la nivel local și acordarea de consultanță de către experții DSP;
- organizarea de cursuri de formare continuă a mediatorilor sanitari (noțiuni de drepturile omului, obținerea actelor de identitate etc.), atât pentru femei, cât și pentru bărbați;
- promovarea modelelor și practicilor pozitive;
- formarea și utilizarea mediatorilor sanitari ca “instrumente de lucru” și relaționare cu comunitățile în vederea creșterii accesului la serviciile sanitare.